

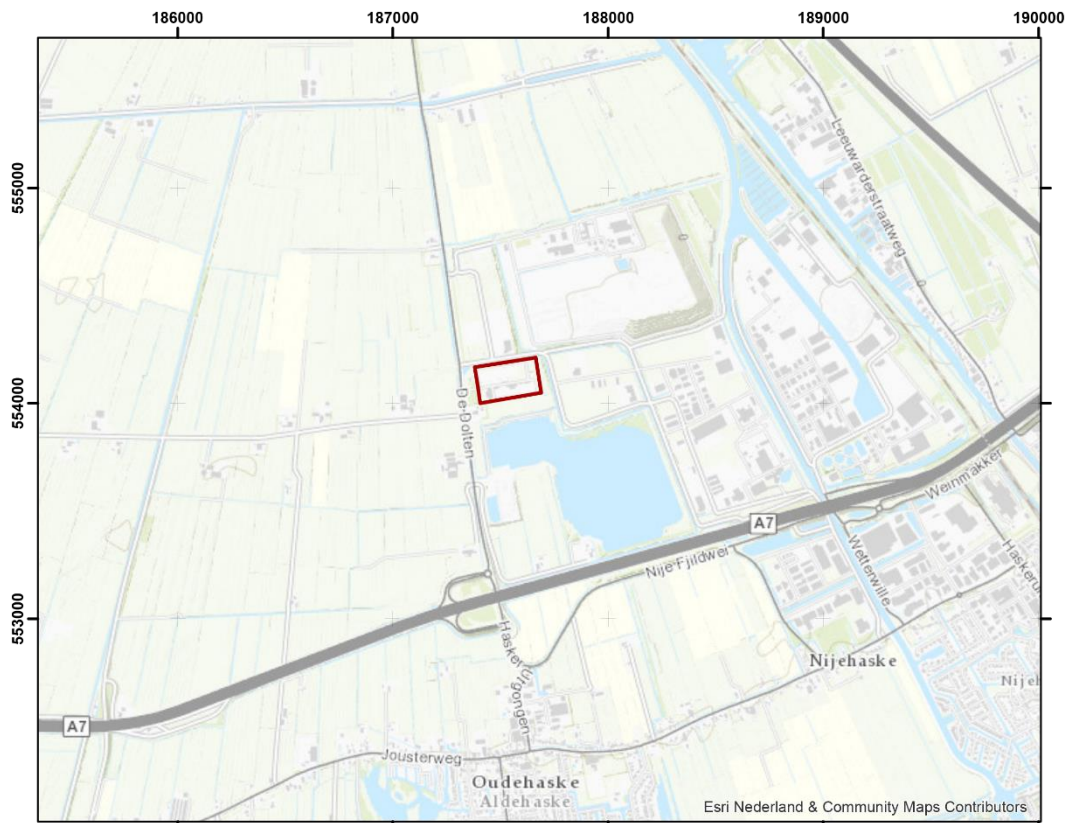
Bureauonderzoek

Onderwerp: Bureauonderzoek archeologie uitbreiding TenneT station Oudehaske

Projectnummer: 357290

Referentienummer: Referentienummer

Datum: 11-12-2017

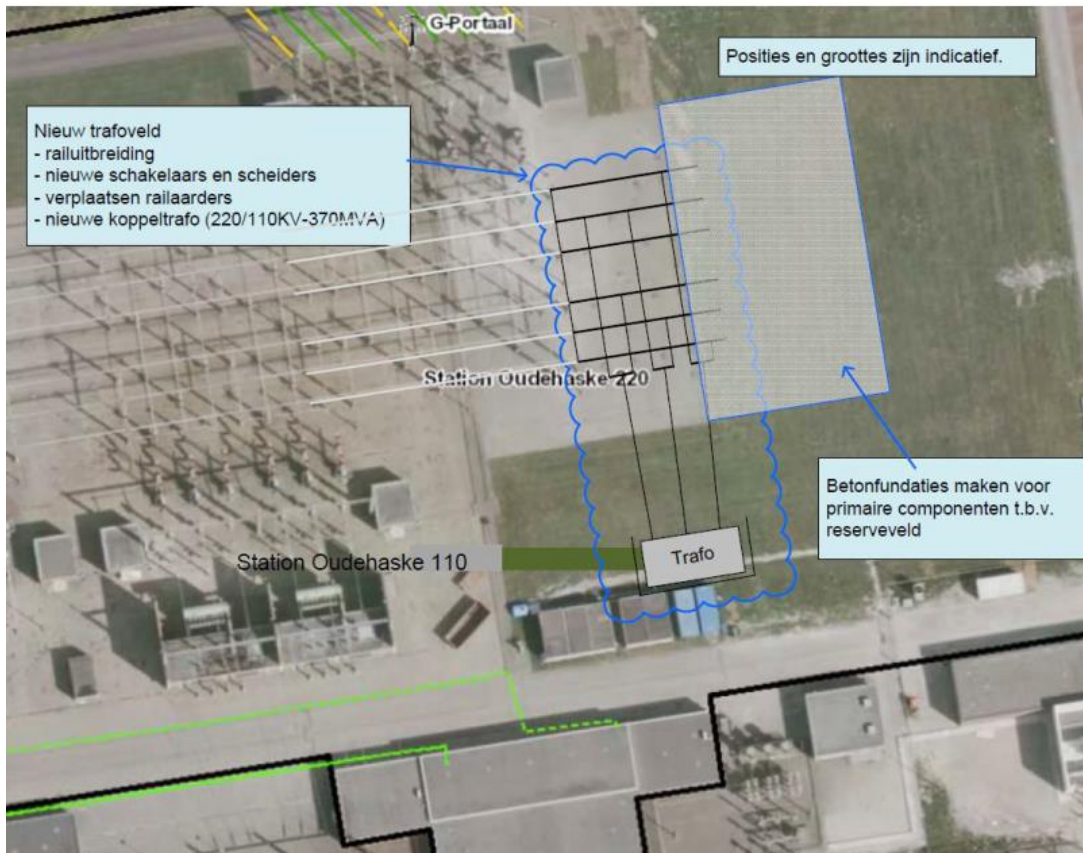

Afbeelding 1.1: locatie plangebied

1 Algemeen

Sweco heeft een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de locatie transformatorstation Oudehaske in de gemeente Heerenveen.

TenneT is voornemens enkele uitbreidingen te realiseren voor het 220kV deel van transformatorstation Oudehaske. Het gaat om het bouwen van een nieuwe koppeltransformator, een nieuw transformatorveld en een nieuw 220kV transformatorstation. De funderingen van de geplande bouwwerken zullen bestaan uit betonnen palen. De werkzaamheden die gepaard gaan met de geplande ingrepen kunnen eventueel aanwezige archeologische resten in de bodem verstoren en/of vernietigen.

Afbeelding 1.2: schematisch overzicht ingrepen

De resultaten van dit bureauonderzoek en het daaruitvloeiend advies dienen te worden afgestemd met de bevoegde overheid, de gemeente Heerenveen.

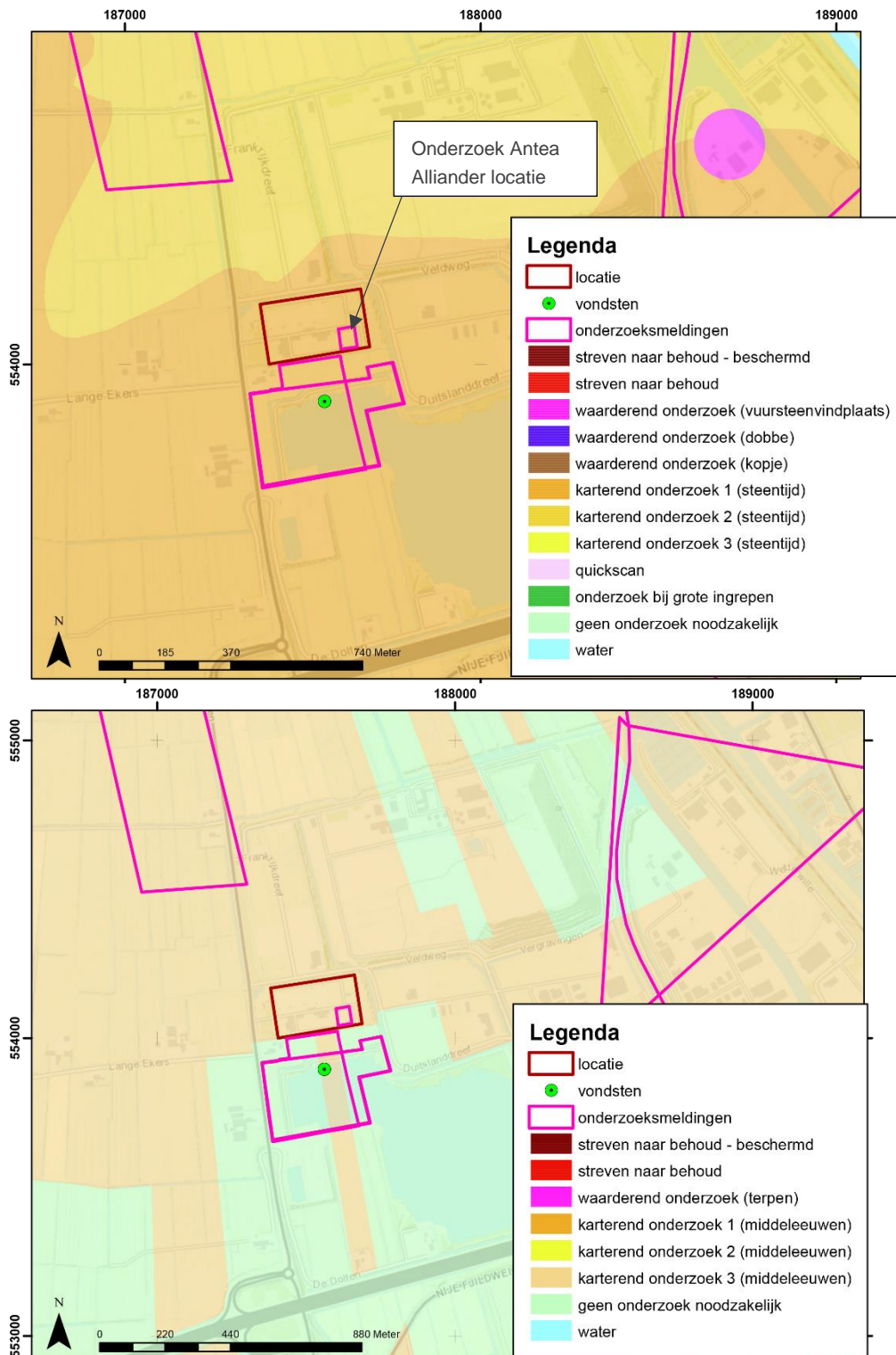
Administratieve gegevens

Uitvoerder	Sweco Nederland B.V.			
Provincie	Fryslân			
Gemeente	Heerenveen			
Plaats	Oudehaske			
Toponiem	Trafostation Oudehaske			
Coördinaten	NW	x: 187.380	/	y: 554.175
	NO	x: 187.670	/	y: 554.220
	ZO	x: 187.680	/	y: 554.055
	ZW	x: 187.400	/	y: 554.010
Onderzoeksmeldingsnummer				
Kaartbladnummer	11C Joure			
Opdrachtgever	TenneT			
Oppervlakte plangebied	ca. 5 ha			
Bevoegde overheid	Gemeente Heerenveen			

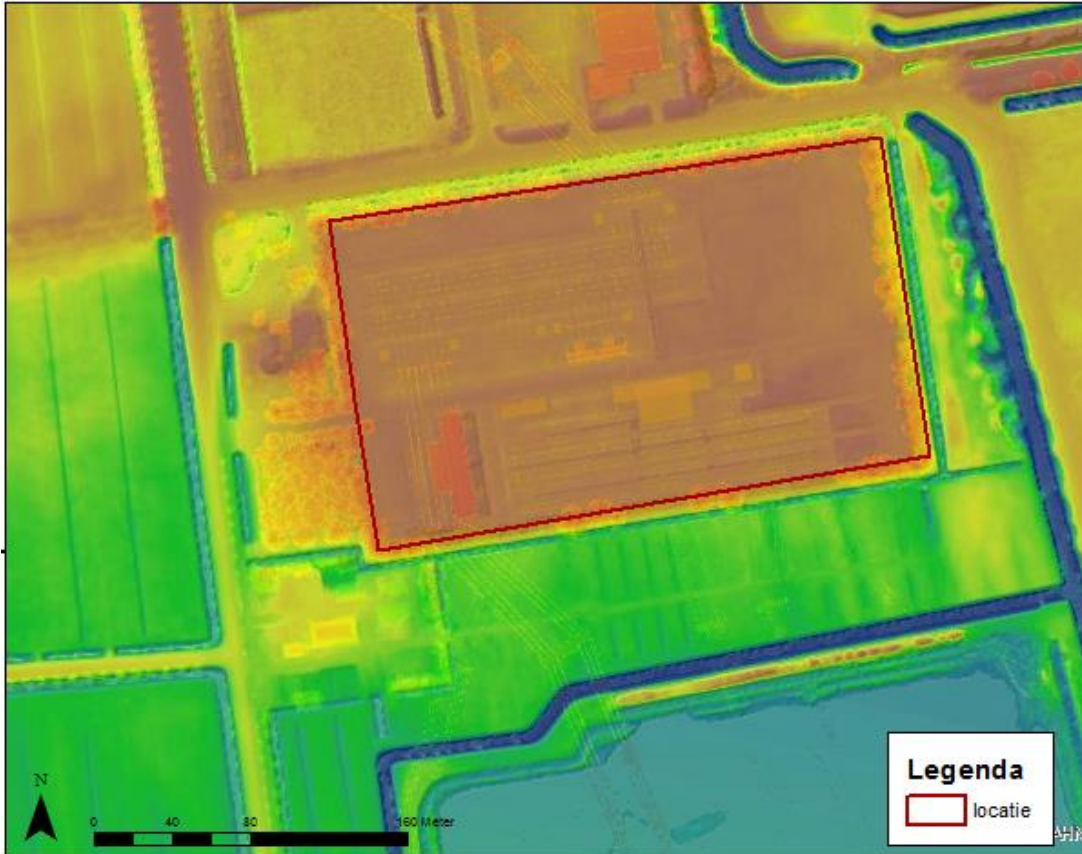
Sweco voert haar archeologisch onderzoek uit op basis van certificering volgens de BRL Archeologie 4000: protocol 4001, 4002, 4003 en 4004. Dit is een uitvloeisel van de invoering van de Erfgoedwet per 1 juli 2016 waarin de oude opgravingsvergunning komt te vervallen. De archeologische werkzaamheden worden uitgevoerd in overeenstemming met de Kwaliteitsnorm van de Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.0), die onderdeel uitmaakt van de BRL Archeologie 4000.

2 Bureauonderzoek

Locatie	Trafostation Oudehaske
Geologische eenheid	Formatie van Nieuwkoop (eenheid Ni1); veen in de rivier- en kustvlakte
Bodemtype	Moerige podzolgronden met een moerige bovengrond, weinig of niet veraard (eenheid vWp)
Geomorfologische eenheid	Ontgonnen veenvlakte al dan niet opgevuld met klei (fluviaal) en/of dekzand (eenheid 2M81)
AHN	Ca. 0,4 m -NAP
Archis monumentnummer	-
Archis waarnemingsnummer	In het plangebied: - In de directe omgeving: 2068516100 (vuursteenvindplaats) 2041745100 (vuursteenvindplaats & 4 fragmenten Neolithisch aardewerk)
Archis onderzoeksnummer	In het plangebied: 2466267100 (Booronderzoek locatie Alliander) 2088337100 (veldkartering) 3974341100 (bureauonderzoek) In de directe omgeving: 2041745100 (booronderzoek) 2097677100 (booronderzoek) 2068516100 (booronderzoek) 2384205100 (bureauonderzoek)
Beleidskaart (FAMKE)	Middeleeuwen: Karterend onderzoek 3 <i>In deze gebieden kunnen zich archeologische resten bevinden uit de periode ijzertijd - middeleeuwen. Het gaat hier dan met name om vroeg en vol-middeleeuwse veenontginningen. Daarbij bestaat de kans dat er zich huisterpjes uit deze tijd in het plangebied bevinden. Ook de wat oudere boerderijen kunnen archeologische sporen of resten afdekken, hoewel de veengronden eromheen al afgegraven zijn. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer 5000m² een historisch en karterend onderzoek te verrichten, waarbij speciale aandacht moet worden besteed aan eventuele Romeinse sporen en/of vroeg-middeleeuwse ontginningen.</i> Steentijd: Karterend onderzoek 1 <i>In deze gebieden kunnen zich archeologische resten uit de steentijd vlak onder de oppervlakte bevinden, die zijn afgedekt door een dun veen- of kleidek. De conservering van eventueel aanwezige resten in nu nog goed, maar de archeologische resten zijn wel zeer kwetsbaar. De provincie beveelt daarom aan om bij ingrepen van meer dan 500m² een karterend (boor)onderzoek uit te laten voeren, waarbij minimaal twaalf boringen per hectare worden gezet, met een minimum van twaalf boringen voor gebieden kleiner dan een hectare.</i>
Bestemmingsplan	<i>Voor nieuwe en de uitbreiding van bestaande bouwwerken met een oppervlakte groter dan 50 m², moet alvorens een omgevingsvergunning voor het bouwen wordt verleend, door de aanvrager een rapport worden overgelegd waarin:</i> a) <i>de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag kunnen worden verstoord in voldoende mate zijn vastgesteld; en</i> b) <i>in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd.</i>

Abbeelding 2.1. archeologische basiskaart Steentijd (boven) en Middeleeuwen (onder) Bron: FAMKE/Archis/AMK

Afbeelding 2.2. Relatieve hoogteligging van het plangebied (AHN)

Het plangebied ligt in het veenpolderlandschap van Friesland, dat tot in de Middeleeuwen uit een uitgestrekt hoogveengebied bestond. Onder het veen bevond zich dekzand, dat tijdens het Weichselien is afgezet. Dit dekzand lag tijdens de Steentijd aan het maaiveld en het gebied is in deze periode bezocht door de prehistorische mens. Enkele tientallen meters ten zuiden van het plangebied zijn archeologische vondsten gedaan van vuursteen en aardewerk uit het Neolithicum (Late Steentijd). In de periode tussen het Neolithicum en de Late Middeleeuwen is het veengebied waarschijnlijk te nat en onherbergzaam geweest om te vestigen. Vanaf circa 1000 n.Chr werd het gebied eerst sporadisch en later structureel ontgonnen en bewoond.¹ Op basis van historische kaarten heeft er in historische perioden geen bewoning plaatsgevonden ter plekke van het plangebied.

Er zijn al diverse onderzoeken in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied uitgevoerd. Voor de Alliander locatie binnen het plangebied is in 2015 door Antea een booronderzoek uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat de bodem ter plekke bestaat uit een circa 1,5 m dik verstoord ophoogpakket met hieronder het geroerde restant van de oorspronkelijke bodem.²

¹ <http://landschapsgeschiedenis.nl/deelgebieden/30-Veenpolders.html>

² Tolsma & La Fèber 2015

Uit de resultaten van geotechnisch onderzoek dat is uitgevoerd in het plangebied blijkt zelfs dat er een ophoogpakket van 2 à 3 m. aanwezig is.³

Ook op de hoogtekaart (zie afb. 2.2) is duidelijk zichtbaar dat het plangebied relatief hoger is gelegen dan de percelen in de nabije omgeving. Op basis van het AHN bedraagt dit hoogteverschil circa 1,3 m. Op basis van deze, en bovenstaande informatie is het waarschijnlijk dat de top van het oorspronkelijke maaiveld voorafgaand aan het ophogen van het perceel is verwijderd.⁴ Het onderliggende pakket is, blijkens het booronderzoek van Antea, waarschijnlijk in de top verstoord.

3 Advies

Het plangebied ligt in een veen-op-dekzandgebied waarbinnen archeologische resten kunnen worden aangetroffen uit de Steentijd en uit de Late Middeleeuwen-Nieuwe Tijd. In de directe omgeving van het plangebied zijn in het verleden Steentijdvindplaatsen aangetroffen. Ter plekke van het plangebied is de bodem echter hoogstwaarschijnlijk verstoord. Het gebied is opgehoogd met een zandpakket. Hieronder bevindt zich het verstoorde restant van de originele bodem. De kans op het aantreffen van archeologische resten wordt derhalve klein geacht. Er wordt geadviseerd het plangebied vrij te geven voor vervolgonderzoek.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden toch onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de minister verplicht (vondstmelding via de bevoegde overheid).

Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een besluit neemt, dat kan afwijken van het door ons opgestelde advies.

³ TenneT 2017. Bijlage bij de aanvraag omgevingsvergunning.

⁴ Een reden hiervoor kan zijn dat het een venig of moerig pakket was, dat ongeschikt is voor bebouwing.

Bronnen

Tolsma, J. & D. la Fèber 2015. *Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (karterende fase) De Dolten 7 te Oudehaske* Antea Group Archeologie 2014/156. Heerenveen

ahn.maps.arcgis.com

archis.cultureelerfgoed.nl

www.bodemloket.nl

www.topotijdreis.nl

<http://landschapsgeschiedenis.nl/deelgebieden/30-Veenpolders.html>

Verantwoording

Titel	Bureauonderzoek archeologie uitbreiding TenneT station Oudehaske
Projectnummer	357290
Referentienummer	Referentienummer
Revisie	C1
Datum	08-12-2017
Auteur	Hilde Boon, senior KNA-archeoloog/Senior KNA-prospector (actornummer 39446695)
E-mailadres	hilde.boon@sweco.nl
Gecontroleerd door	Jan Jaap Hekman, senior KNA-archeoloog (actornummer 64229705)
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Marc Zwaanswijk
Paraaf goedgekeurd	teammanager